

РОБОЧА ПРОГРАМА
«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (ПЕРЕКЛАДАЦЬКА)»

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет/інститут	Факультет іноземних мов
Кафедра	Прикладної лінгвістики
Мова навчання	Українська, англійська
Розробники	Шугалій Н.Є. канд. пед. наук
Освітня програма	«Германські мови та літератури (переклад включно)»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Затверджено	Засіданням кафедри прикладної лінгвістики протокол № 1 від 04.08.2022 року
Обсяг	15 кредитів ЄКТС, що відповідає 450 годинам самостійної роботи
Статус	Практична підготовка

Виробнича практика (перекладацька) (Далі: Перекладацька) практика є важливою складовою практичної підготовки студентів магістратури спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки. Вона забезпечує формування у студентів професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови українською мовою і навпаки, а також виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері їхньої майбутньої спеціальності.

Базами практики можуть бути: кафедра прикладної лінгвістики, яка має необхідне матеріальне, навчально-методичне забезпечення та кваліфіковані науково-педагогічні кадри або бюро перекладів, туристичні агенції Чернігівської регіональної торгово-промислової палати, Управління культури і туризму Ніжинської міської ради, спеціальний авіаційний загін оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України.

Практика сприяє становленню індивідуального стилю роботи майбутнього перекладача, формуванню інтересу та любові до обраної професії, вихованню потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері їхньої майбутньої спеціальності.

II. МЕТА ПРАКТИКИ

Метою перекладацької практики є набуття студентами-магістрантами практичного досвіду перекладу текстів різних стилів та жанрів з української мови англійською мовою і навпаки, формування у студентів на базі отриманих в університеті знань професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови українською мовою, а також виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері їхньої майбутньої спеціальності.

Перекладацька практика забезпечує формування у студентів магістратури професійних умінь і навичок, які допоможуть їм у майбутній перекладацькій діяльності приймати рішення з урахуванням обмежень у часі та ресурсах, а також навчитися правильному вибору перекладацької стратегії.

Завданнями перекладацької практики є набуття студентами магістратури таких загальних та фахових компетентностей, як:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного й світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ІІІ. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та англійською мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й

наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності й забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи у лінгвістиці та літературознавстві.

ПРН8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики та літературознавства.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів з англійської українською мовою.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формувати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

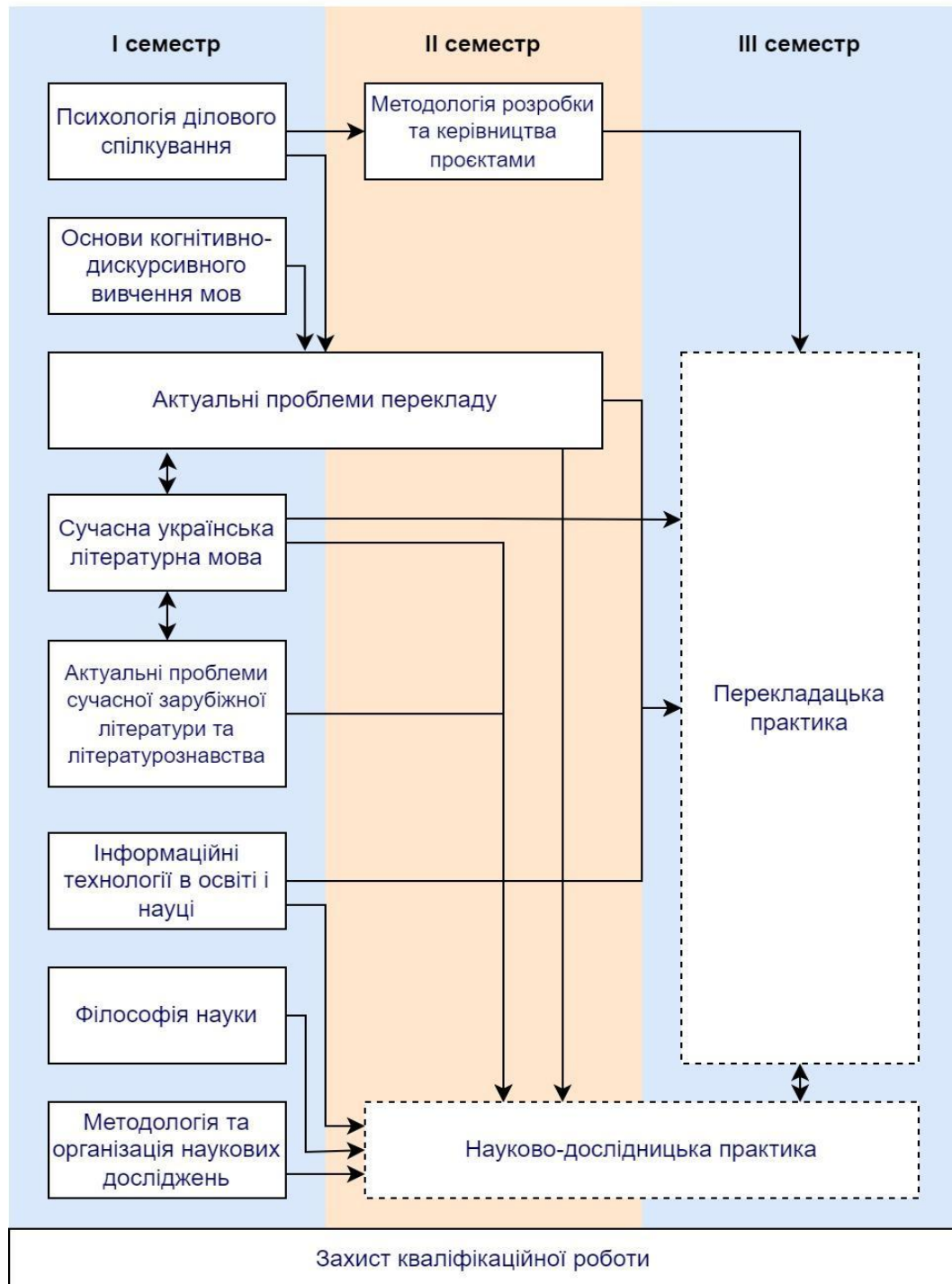
ПРН18. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення академічних та професійних завдань.

ПРН19. Аналізувати ситуацію, вибудовувати стратегію власних дій, рефлексувати результати.

ПРН20. Виявляти ініціативу, самостійність та інноваційність в академічній, проєктній та дослідницькій діяльності.

IV. МІСЦЕ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ СХЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

V. ЗМІСТ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Зміст перекладацької практики визначається стандартом вищої освіти магістра філології за спеціальністю 035 Філологія і спрямований на формування у студентів на базі отриманих в університеті знань професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови українською мовою, а також виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері їхньої майбутньої спеціальності. Згідно з профілем обраної спеціальності, перекладацька практика покликана допомогти студентам реалізовувати свої перекладацькі рішення з урахуванням обмежень у часі та ресурсах, а також навчитися правильного вибору перекладацької стратегії.

Завданнями перекладацької практики є: переклад текстів різних стилів та жанрів з української мови англійською мовою і навпаки, зокрема документів фізичних осіб, текстів офіційно-ділового стилю (витяг з торгового реєстру, договір), науково-технічного стилю (інструкція із застосування), газетно-публіцистичного стилю (газетна стаття), художнього стилю (уривок із художнього твору) тощо, оформлення глосарію вжитих термінів і понять і ведення щоденника перекладацької практики.

Зміст практики складають два модуля: **Модуль практичної підготовки** та **Модуль самостійної роботи**.

Модуль практичної підготовки: Для студентів-магістрантів, які проходять перекладацьку практику, передбачено алгоритм виконання таких завдань з перекладу:

1-2-й тиждень

1. Ознайомлення з завданнями практики на настановній конференції. Отримання індивідуального завдання.
2. Виконання письмового перекладу документів фізичних осіб (власне свідоцтво про народження, власний паспорт, свідоцтво про шлюб, атестат, студентський квиток) з української мови англійською мовою і навпаки (4 дні).
3. Направлення самостійно виконаних перекладів електронною поштою керівнику з метою доведення вчасного виконання завдання або виставлення завдань на дистанційний курс Перекладацька практика.
4. Отримання затвердженого зразка перекладу вищезазначених документів, редагування власних перекладів, внесення нових термінів до глосарію термінів, оформлення перекладів, друк, заповнення портфоліо.
5. Заповнення відповідного пункту щоденника перекладацької практики, самоаналіз, аналіз основних труднощів перекладу текстів такого типу.

3-4-й тиждень

1. Аналіз виконаного перекладу з керівниками практики. Ознайомлення з наступним завданням – переклад текстів офіційного-ділового стилю (витяг із торгового реєстру, угода), науково-технічного стилю (інструкція із застосування).
2. Попереднє ознайомлення з матеріалом. Визначення основних термінів. Використання довідників та спеціальної літератури.
3. Визначення основних труднощів перекладу, пошук шляхів їх подолання. Створення першого варіанту перекладу, його направлення на електронну адресу керівника.
4. Отримання затвердженого зразка перекладу тексту. Редагування власного перекладу. Вдосконалення змісту, форми тексту перекладу.
5. Внесення нових термінів до глосарію термінів, оформлення перекладів, друк, заповнення портфоліо.
6. Заповнення відповідного пункту щоденника перекладацької практики, самоаналіз, аналіз основних труднощів перекладу текстів такого типу.

5-10-й тиждень

1. Аналіз виконаного перекладу. Визначення труднощів перекладу й перекладацьких трансформацій, використаних в процесі перекладу.
2. Ознайомлення з текстом-оригіналом (газетна стаття, уривок з художнього твору). Стилістична обробка тексту: визначення емоційно-забарвленої лексики, стилістичних виражальних засобів, слів-реалій тощо, пошук варіантів їх перекладу.
3. Переклад текстів. Редагування перекладу й написання остаточного тексту.
4. Аналіз труднощів під час виконання індивідуального завдання. Оформлення результатів аналізу власних труднощів у щоденнику.
5. Остаточне оформлення щоденника практики та звіту про її проходження.
6. Зустріч з керівниками практики з метою аналізу виконаної роботи. Підведення підсумків.
7. Складання заліку з перекладацької практики.
8. Опис особливостей перекладу досліджуваних одиниць, оформлення таблиць, схем, діаграм до частини магістерського дослідження з проблем перекладу тощо.

Модуль самостійної роботи складається:

- Добір словників та довідників, необхідних для перекладу.
- Визначення методів і способів, доцільних для перекладу текстів відповідного спрямування.
- Розробка структури аналізу тексту на переклад для подальшого використання відповідних перекладацьких трансформацій, спрямованих на досягнення адекватності.
- Самоаналіз власних перекладів з точки зору адекватності та еквівалентності, а також збереження комунікативного потенціалу тексту.

- Складання звітної документації.

VIII. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну перекладацької практики здобувач вищої освіти зобов'язаний протягом трьох днів подати керівникові практики від кафедри для оцінювання **оформлене портфоліо** (тека-швидкозшивач), яке повинно містити такі документи:

1. Підсумковий бланк перекладацької практики
2. Щоденник перекладацької практики
3. Глосарій перекладацьких термінів
4. Копії текстів-оригіналів і їх самостійно виконані переклади, весь пакет документів, передбачений програмою практики:

VI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, моделювання, метод перекладацького аналізу текстів, самоаналізу та самоконтролю, спостереження, пошук інформації, обговорення виконаного перекладу.

VII. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Формою підсумкового контролю при проведенні перекладацької практики, згідно з навчальним планом, є диференційований залік. Залік (диференційований) отримують студенти, які виконали всі, передбачені навчальною програмою види робіт і набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумкова (загальна) оцінка з перекладацької практики є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані види діяльності і оцінюється від 0 до 100 балів.

Модуль практичної підготовки:

- **Переклад спеціалізованих текстів:** (0-60 балів) за наявність перекладених текстів, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади з англійської мови українською мовою і навпаки, переклад яких оцінено керівником від кафедри за такими критеріями: *змістова відповідність* (0-15 балів), *функціонально-стильова відповідність* (0-15 балів), *рівень володіння мовою (грамотність, стиль)* (0-15 балів); *адекватна передача змісту* (0-15 балів).
- **Контрольний (заліковий) переклад спеціалізованого тексту** (0-15 б.): наявність контрольного перекладу спеціалізованого тексту, що свідчать про здатність самостійно робити письмовий переклад з англійської мови українською мовою та навпаки, оцінений керівником за критеріями зазначеними вище на 15 балів;
- **Укладання словника спеціалізованих термінів** (0-10 б.): наявність

словника з термінами, що вилучені зі спеціалізованих текстів (8-10 балів); наявність словника з термінами, що частково вилучені зі спеціалізованих текстів (1-7 балів);

Модуль самостійної роботи складається з:

- **Ведення щоденника перекладацької практики (0-15 б.):** ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта (0–6 б), систематичне ведення робочих записів (0–5 б), охайність оформлення портфоліо з документацією (0–4 б);

Види і форми роботи, що оцінюються

З перекладацької практики

Форма роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Самостійна робота	Переклад спеціалізованих текстів - <i>змістова відповідність</i> - <i>функціонально-стильова відповідність</i> - <i>рівень володіння мовою (грамотність, стиль)</i> - <i>адекватна передача змісту</i>	0–60 0-15 0-15 0-15 0-15
	Контрольний (заліковий) переклад спеціалізованого тексту	0–15
	Укладання словника спеціалізованих термінів	0–10
	- наявність словника з термінами, що вилучені зі спеціалізованих текстів; - наявність словника з термінами, що частково вилучені зі спеціалізованих текстів.	8-10 1-7
	Ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта - ведення щоденника / індивідуальний звіт студента-практиканта; - систематичне ведення робочих записів; - охайність оформлення портфоліо з документацією.	0–15 0-6 0-5 0-4
Разом		1–100

ІХ. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч.1. Граматичні труднощі. Вінниця: Нова книга, 2003. – 271 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч.2. Граматичні труднощі. Вінниця: Нова книга, 2003. – 303 с.
3. Ролік А.В. Прагматичні аспекти перекладу. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 156 с.

4. Синегуб С. В. Доперекладацький аналіз ТО – засіб досягнення адекватності перекладу. – Навч. посібник. – К.: Вид.центр КНЛУ, 2013. – 151 с.
URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/78787878>

Додаткова література

1. Bandurko, Z., Blazhko, M., Liepukhova, N., Kovbasyuk, L., & Kishchenko, Y. (2021). Translation of German anthroponyms in a novel “Die Abenteuer des Werner Holt” (Book 1) by Dieter Noll: linguistic and cultural aspect. *Amazonia Investiga*, 10(44), 168-177.
<https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1721>
2. Блажко М.І., Лєпухова Н.І., Ролік А.В. Буквалізми та інші перекладацькі помилки. Література та культура Полісся. Вип. 10. Серія «Філологічні науки». № 1) / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021.
3. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448 с.
4. Лєпухова Н.І. Переклад аграрних термінів-комполітів українською мовою. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Вип. 34. Т. 3. Дрогобич, 2020. С. 93-100.

Інтернет-ресурси

1. Перевірка транслітерації URL: <https://dmsu.gov.ua/services/transliteration.html>
2. Стандартна українська транслітерація URL: <http://translit.kh.ua/>